

HRVATSKA GLAGOLJICA

NOVOSTI - elektroničko mjesečno glasilo Društva prijatelja glagoljice
godišće V | broj 54 | svibanj 2020.

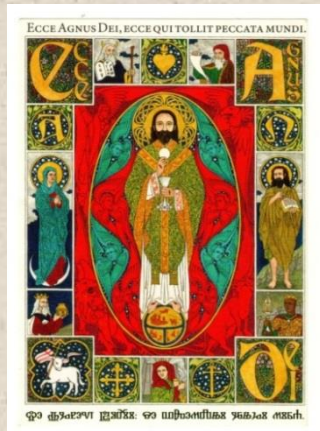
Poštovani i dragi članovi, suradnici i prijatelji Društva prijatelja glagoljice!

Paradoks trenutne situacije: mnogo toga se usporilo ili čak stalo, a *Novosti* idu dvostruko češće i donose (uglavnom) pozitivne vijesti. Ove godine, umjesto odlaska na prvomajski grah, ostanite doma i pročitajte prvomajski broj elektroničkog biltena Društva prijatelja glagoljice!

Štikleci iz svijeta glagoljice

Započinjemo s dobrim vijestima: nedavni zagrebački potres, koji nas je doista prodrmao i prestrašio, nije nanio nova oštećenja Bašćanskoj ploči, iako je palača HAZU dosta stradala. Isto tako je teško ranjena naša katedrala, ali ne i njena Riznica i veliki glagoljski natpis koji su u spomen na 1300. obljetnicu pokrštanja Hrvata postavili članovi Družbe *Braća hrvatskog zmaja*, a blagoslovio ga je nadbiskup Alojzije Stepinac nakon svete mise koju je predvodio 17. rujna 1944. godine. I za kraj, ali nama jako važno, *Librarija*, prostorija od nepunih 9 kvadrata u kojoj Društvo ima svoju biblioteku i arhiv je neoštećena, čak ni knjige nisu popadale s polica.

Tek smo prije nekoliko dana u Matici hrvatskoj preuzeli poštu koja nam tamo inače redovito stiže, ali su nagli prestanak svih društvenih aktivnosti, a onda i potres u kojem je Matičina zgrada oštećena, doveli do toga da nas je pošta dugo čekala. Iako smo, nažalost, propustili glagoljska događanja u OŠ Voltino koja su bila organizirana u povodu Tjedna hrvatskog jezika, želimo sa svima podijeliti naše oduševljenje sadržajem i izgledom kuverte u kojoj nam je stigla pozivnica. Slutimo da je *svoje prste* u ovome imala naša dugogodišnja članica, ujedno i ravnateljica navedene škole, gđa. Ksenija Gluhak.

Počasna članica našega Društva, dr. sc. Marica Čunčić poslala nam je sličicu s glagoljicom (na donjem rubu) i popratnim objašnjenjem: *Sličica je izdana 2016. godine, prilikom ređenja svećenika Jakuba Vaclava Zentnera, FSSP (Bratovština sv. Petra) sa sjedištem u Wigratzbadu, Njemačka. Svećenici te Bratovštine uz Papino odobrenje služe misu na latinskom iz Misala iz 1962. god. - prije II. vatikanskog koncila. Na sličici su starozavjetni likovi, četiri evanđelista oko Krista u mandorli koju ispunjavaju anđeli. Natpis je na latinskom: Ecce Agnus Dei, ecce qui tollis peccata mundi i na glagoljici: Se agnec' Božii: se vzemljei grijehi mira*

Vlč. Jakub nije jedini svećenik navedene Bratovštine koji zna glagoljicu. Prije oko 7 ili 8 godina Novozelandačin hrvatskoga podrijetla Antony Sumich, svojevremeni trener ragbijskog kluba Hrvatska, sada svećenik Bratovštine sv. Petra, posjetio je Staroslavenski institut s molbom da dobije Vajsov misal iz 1927. god. pisan latinicom i glagoljicom na hrvatskom crkvenoslavenskom jeziku. Darovala sam mu svoj primjerak neuvezanoga Misala. Oduševio se, stavio ga na stol, otvorio, raširio ruke i počeo čitati molitve. Rekao je da će ga u Wigratzbadu dati uvezati i iz njega misiti.

Dodat ćemo samo da je Vajsov misal u stvari četvrto izdanje Parčičevog misala koje je najvećim dijelom preslovljeno na latinicu. A kad već spominjemo Parčića, imamo još jednu zanimljivost.

Prenosimo objavu koju je na Facebook stavio naš član, g. Ivan Mance:

List tiskan glagoljicom iz 1894.god. za potrebe pjevane liturgije. Vrlo je moguće ga je priredio Dragutin Antun Parčić, inače poznat kao priređivač našeg zadnjeg glagoljskog misala, tzv. Parčičevog misala. List sam slučajno pronašao u prekapanju nekih starih knjiga, pojeli su ga prilično moljci, rubovi su mu bili uništeni, prelomljen na pola, a miris plijesni i vlage očajan. Restauriran je dva mjeseca po svim pravilima struke, restaurator Velimir Mikac napravio je vrhunski posao, na čemu mu od srca zahvaljujem. Potom je s kratkim opisom uokviren. Hvala ti, Darko Goreta, lijepo i usklađeno kao i uvijek. Dobro je to što je ovaj mali spomenik hrvatske glagoljice spašen od zaborava.

Možemo se samo složiti sa završnom rečenicom gospodina Mancea i zahvaliti mu na trudu i uložnim sredstvima da ovaj glagoljski list spasi od propadanja i gubitka.

Iz Zadra nam krasne vijesti šalje naša članica, gđa. Marijana Tomić, docentica na Odjelu za informacijske znanosti Sveučilišta u Zadru. *Sasvim nedavno, na početku ove situacija s korona virusom, Sveučilište u Zadru osnovalo je znanstveno-istraživački Centar za istraživanje glagoljaštva. Centar je tek u počecima, a okuplja znanstvenike sa Sveučilišta u Zadru i izvan njega, koji se bave pitanjima hrvatskoga glagoljaštva, osobito njegova zadarskog, šibenskog i ličkog odsječka. .... Dijelom se nadovezujemo i na projekt čiji je dio rezultata vidljiv na portalu Pisana baština <https://pisanabastina.unizd.hr/>, a u sklopu kojega smo digitalizirali značajan dio zbirke koje je don Pavao Kero (počasni član DPG-a, op.ur.) prikupio, kao i izgradili bazu podataka te zbirke i prvu hrvatsku online bazu vodenih znakova na papiru, i to upravo iz zbirke glagoljskih rukopisa zadarskog područja. Sretna je okolnost da u Zadru znanstvena zajednica vrlo usko i plodonosno surađuje na više strana, između ostalog s izuzetno aktivnim Društvom glagoljaša Zadar, na čijem je čelu prof. Danijela Deković.*

Nadamo se opsežnijem članku na ovu temu za naredni broj časopisa *Baščina*, a novoosnovanom Centru za istraživanje glagoljaštva želimo puno uspjeha.

Na Ekonomskom fakultetu u Osijeku dana 23. travnja održano je 2. Milenijsko natjecanje iz kreativne industrije. Tema natjecanja bila je *OSvajanje glagoljicom*. Natjecatelji, srednjoškolci i studenti, su preko prezentacije, plakata, videozapisa, plesa, pripremanjem predstava, igrokaza, glazbom, videoigricom i sl. trebali ponuditi kreativna rješenja za proizvode nadahnute glagoljicom kao nematerijalnom kulturnom baštinom. Zajednički nazivnik bilo je pitanje *Kako osvajati glagoljicom u novom mileniju?* Riječ *osvajanje* nije odabrana slučajno: glagoljicu želimo prepoznati, naučiti i zavoljeti te ponuditi rješenje kojim će glagoljica osvojiti i one koji je do sada nisu upoznali.

Staroslavenski institut nam je donio novu glagoljsku riječ mjeseca, izazivši nadu da će uskoro doći vrijeme kada se "Vesni" nećemo diviti samo sa svojih prozora ili balkona.

Laudato TV je 21. travnja prikazao emisiju iz ciklusa *Susret u riječi* u kojoj je voditelj, g. Đuro Vidmarović, predsjednik Društva hrvatskih književnika i član uredništva našega časopisa *Baščina*, gotovo puni sat razgovarao s predsjednikom DPG-a, prof. Darkom Žubrinčićem. Repriza emisije bila je narednoga dana, a javio nam se velik broj članova oduševljenih emisijom i još veći broj onih koji su čuli za emisiju, ali im je promakla pa su pitali kako bi je mogli naknadno pogledati. Dobra vijest – cijela snimka se nalazi na poveznici <https://youtu.be/YVvvR3BhG0M>

Vijenac, književni list za umjetnost, kulturu i znanost koji kao dvotjednik izdaje Matica hrvatska, u broju od 23. travnja donosi osvrt akademika Stjepana Damjanovića, počasnog člana DPG-a, na nedavno objavljenu knjigu Vere Blažević Krezić pod naslovom *Književnimi radnjami za crkvu i domovinu – o novocrkvenoslavenskome jeziku Parčičeva misala iz 1893*. Autorica je detaljno opisala jezik navedenog Misala koji je, nakon dugogodišnje Parčičeve borbe za pismo i jezik misala koji je pripremao, značio stvarnu obnovu hrvatske inačice staroslavenskog jezika i njen povratak u liturgiju.

Hrvatsko slovo, naš najdugovječniji tjednik za kulturu, obilježio je svoj srebrni jubilej - (prvih) 25 godina postojanja na čemu mu upućujemo najsrdačnije čestitke. U svečarskom broju od petka, 24. travnja objavljen je i zanimljiv *Dnevnik iz socijalne karantene A.D. 2020* našega člana, povjesničara i profesora na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, g. Tomislava Galovića.

U listopadu prošle godine na inicijativu Turističke zajednice grada Krka i Bratovštine svetog Jakova, kroz projekt *Camino Krk*, obilježene su srednjovjekovne krčke hodočasničke rute, kao hrvatski doprinos europskoj mreži hodočasničkih puteva svetog Jakova. Camino de Santiago ili Put svetog Jakova mreža je hodočasničkih puteva koji vode u španjolsko svetište Santiago de Compostela. Godine 1987. Vijeće Europe Caminu je dodijelilo titulu *Glavne ulice Europe*, dok je UNESCO 1993. godine njezin španjolski i francuski dio proglasio svjetskom kulturnom baštinom. Iako se mreža Camino putova proteže duž čitave Europe, Hrvatska je gotovo jedina europska zemlja koja, unatoč bogatoj hodočasničkoj tradiciji, sve

donedavno nije imala rutu putova koji vode prema Santiagu.

Krk kao prvi u nizu hrvatskih Camino ruta pokazao se idealnim odabirom. Krčki Camino vijuga kroz impresivan prirodni krajolik kojeg krasi šume, brežuljci s pogledom na more, stari kašteli i crkve, napuštena sela, mali srednjovjekovni gradići i predivne plaže. Camino Krk je kružni put Krk – Porat – Omišalj – Dobrinj – Vrbnik – Baška – Kornić, duljine oko 107 kilometara. Svi gradići na tom putu povezani su s glagoljicom. U ovo vrijeme kad je turizam stao, umjesto planiranog pravog hodočašća, na otoku Krku se održalo online događanje *Virtualni Camino Krk*.

**Budite u svemu pozitivni.
Neka Vas prate zdravlje, mir i dobro!**

UREDNIČA ДРУШТВО ПРИБАТЕЛЈА ГЛАГОЛЈИЦЕ Mirna Lipovac

ДРУШТВО

DRUŠTVO PRIJATELJA GLAGOLJICE

ДРУШТВО ПРИБАТЕЛЈА ГЛАГОЛЈИЦЕ

E-adresa: drustvoprijateljglagoljice@gmail.com

Web adresa: <http://www.croatianhistory.net/uglasoljica/novosti/mirna.html>